

SOPRONI ARCOK

Turbuly Éva

A szülőföld visszahúz. Horváth László
helytörténeti kutató emlékezete

(1931. március 14. – 2019. január 1.)¹

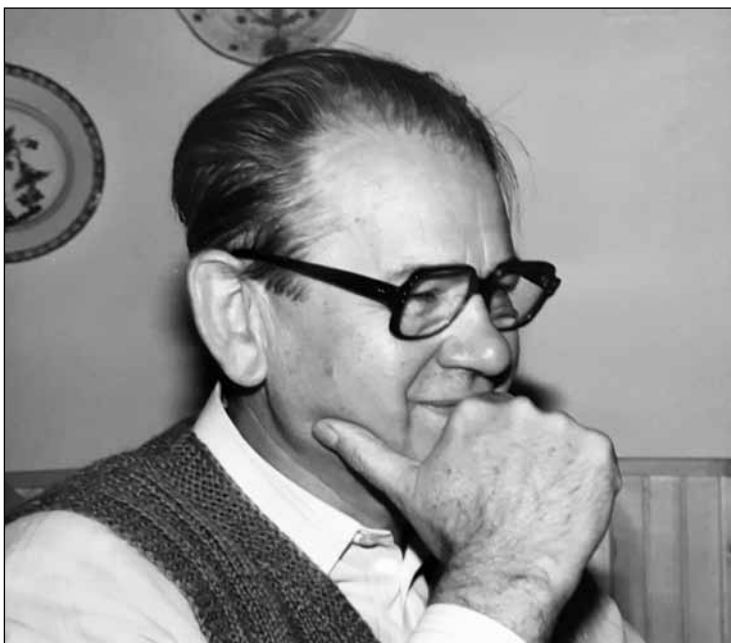
Horváth László fizikus Fertőszentmiklóson született, édesapja a falu főjegyzője volt. Középfokú tanulmányait Sopronban, a bencés gimnáziumban végezte. Itt szerezte meg a később oly hasznossá váló latin és német nyelvismeretet és ismerkedett meg a francia nyelv alapjaival. E tudását később, az egyetemi évek alatt tökéletesítette.

Műszaki érdeklődése hamar megmutatkozott. A háború alatt gyerekként barátjával a fákon ülve a felettük elhúzó repülőgép-típusokat azonosították. Édesanyja elbeszéléséből az is tudható, hogy a padláson rézhuzalokkal végzett kísérleteket. Építész szeretett volna lenni, végül matematika-fizika szakos tanárnak vették fel az Eötvös Loránd Tudományegyetemre. A családi visszaemlékezések szerint édesapja az illetékes helyi döntéshozó leitatásával érte el, hogy az aláírja a továbbtanuláshoz szükséges igazolást. A felvételi során azonban a népgazdasági érdekre hivatkozva a tanári pályára irányították. Az egyetemen ismerte meg feleségét, dr. Deák Margit geológust. A diploma megszerzését követően az Orion gyárban helyezkedett el, ahol fejlesztőmérnökként dolgozott. Néhány évvel később a Videoton budapesti laboratóriumába került, ahol részt vett a magyar gyártmányú színes televízió fejlesztési munkáiban. Az 1970-es években szakcikkei jelentek meg e témában a *Rádiótechnika* című folyóiratban. Az 1980-as évek elején a gyár több hónapra Marokkóba küldte, majd hazatérését követően másfél évre az akkori NSZK-ba, ahol újabb televízió-fejlesztési projektben vett részt.

Nyugdíjba vonulását követően az öt mindig is érdeklő helytörténeti kutatások felé fordult, szülőhelye, Fertőszentmiklós és tágabb vidéke történetét kutatta. Így írt erről 2010-ben: *Ma már több okból is sajnálom, hogy csak a műszaki pályán eltöltött aktív éveim után, – az immár jelentősen megnövekedett szabadidőm adta lehetőségek kihasználásával – kezddhettem el szülőfalum, Fertőszentmiklós és esetenként tágabb környezete krónikájának tanulmányozását, helytörténeti adatainak gyűjtését. Elsősorban olyan témaköröket igyekeztem alaposabban megismerni és esetenként ismertetni, amelyek Szalay Lajos iskolaigazgató úr és Rozsonits Géza tanár úr helytörténeti munkásságában ilyen részletezéssel – ismereteim szerint – írásos formában nem jelentek meg.*² Mérnöki alapossággal és precizitással látott munkához. Elmélyült a szakirodalomban, megismerkedett a kutatás módszertanával, a

¹ Az életrajzi adatok forrása Horváth László lánya, Horváth Katalin.

² *Horváth László: Szemelvények Fertőszentmiklós, Kapuvár és Rőjtökmuzsaj helytörténetéből* 2010. Magyar Nemzeti Levéltár Győr-Moson-Sopron Megye Soproni Levéltára (MNL GyMMSL), XV. 46. 292. sorszám.

gyakorlatban sajátította el a szükséges paleográfiai ismereteket. Heti rendszerességgel járt le a Soproni Levéltárba, illetve a Magyar Országos Levéltárban is felkutatta a szűkebb pátriájára vonatkozó, őt érdeklő, többnyire 16–18. századi forrásokat. Első közleménye 1999-ben jelent meg a *Soproni Szemlében*, amit a folyóiratban 2018-ig további 11 követte. Emellett a *Hidrológiai Közönyben* és az *Arrabonában* is publikált. A megismert forrásbázisra támaszkodva egyre komplexebb tematikában jelentek meg közleményei. Utolsó cikke a vármegye 17–18. századi hadiadó kötelezettségéről és a beszállásolt katonaság ellátásáról évtizedes kutatáson alapult. A kérdés bonyolultsága és összetettsége nehéz feladat elé állította, mégis hetente felült a Sopronba tartó vonatra, újabb és újabb forrásokat keresve. Meg nem jelent kézirateit a 2000-es évek végén kötetbe rendezte, aminek egy példányát az írásokat tartalmazó CD-vel együtt 2010 őszén a Soproni Levéltár kéziratgyűjteményének ajánlotta fel, amit a levéltár 292-es sorszámmal vett nyilvántartásba.

Személyében a levéltár munkatársai és a *Soproni Szemle* szerkesztői elhivatott, fegyelmezett, a kutatás és a publikálás szabályait magas szinten elsajátító kutatót ismerhettek meg, aki a hely- és a megyetörténet területén is jelentős eredményeket tudott felmutatni. Nagyra becsültük elszántságát és alaposságát, ahogy nyugdíjasként, nem szakmabeliként céltudatos és kitaró munkával beledolgozta magát a levéltári kutatásba és a publikálásba. Sikerral, ahogy a *Soproni Szemlében* megjelent cikkei is mutatják. Higgadt, művelt személyisége hiányozni fog!

Horváth László megjelent publikációi

1999–2018

1999

A Mária Terézia-kori úrbérrendezés kilenc kérdőpontos vizsgálati Szerdahely községben. (1767) In: Soproni Szemle (SSz.) 53. (1999) 4. sz. 403–406.

2000

Adatok Klaszekovics István 1596 előtti szentmiklósi prédikátorságáról.
In: SSz. 54. (2000) 4. sz. 420–425.

2001

Az Ikva és vízimalmai Fertőszentmiklósnál.
In: Hidrológiai Közöny 81.(2001) 2. sz. 111–117.

Egyházközségek és prédikátorok a „kapui tartományban” 1590-ben.
In: SSz. 55. (2001) 4. sz. 433–445.

Napóleon hadmérnökeinek magyarországi jelentései.
In: Arrabona Múzeumi Közlemények 39. (2001) 1–2. sz. 435–468.

2002

A Nádasdy földesurak (fertő)szentmiklósi inscripciók leveleiről.
In: SSz. 56. (2002) 3. sz. 239–255.

2004

A kapuvári uradalom az 1580-as évek végén. In: SSz. 58. (2004) 4. sz. 353–385.

2007

Panaszlevelek a kapuvári és a (fertő)szentmiklósi uradalom területéről. (1724-1800).
I–III. In: SSz. 61. (2007) 2. sz. 142-157., 3. sz. 272–288., 4. sz. 377–392.

Kísérlet egy kisebb település tisztviselői archontológiájának összeállítására.
In: Arrabona Múzeumi Közlemények 45. (2007) 2. sz. 194–204.

2008

Az 1850-es évek kataszteri felmérései mint helyismereti források.
In: SSz. 62. (2008) 4. sz. 406–408.

2011

Görög és zsidó szatócok Kapuvárott a 18. század középső harmadában.
In: SSz. 65. (2011) 1. sz. 42–46.

2015

A petőházi kápolna nyomában. In: SSz. 69. (2015) 3. sz. 289–292.

2018

Néhány adat Sopron megye hadiadó kötelezettségéről és a katonák téli kvártélyoztatásáról. (1648-1750). In: SSz. 72. (2018) 1. sz. 95–107.

Kéziratainak jegyzéke

- Iskolaház csereszerződés. (1767) 12 p.
- Tudós Hanzli, a természetgyógyász. (1732) 2 p.
- Hercegi vámhely. (1693–1912) 9 p.
- Szentmiklós és Szerdahely népösszeírási adatai 1811-ből. 4 p.
- A két világháború közötti földreform Fertőszentmiklóson. 6 p.
- Szentmiklói és szerdahelyi jobbágyok és zsellérek adatai 1767-ből. 18 p.
- Hogyan vált meg Szentmiklós a mezővárosi jogállásától. 6 p.
- Egy frontkatona I. világháborús levelezéséből. 4 p.
- Volt-e önálló elöljárósága Szerdahely községnek? 4 p.
- Szentmiklós/Szerdahely belterületi térképe és háztulajdonosi listája (1856) 12 p.
- Ragadványnevek Fertőszentmiklósról 24 p.
- Adatok (Fertő)szentmiklós szőlő- és borkultúrájáról. (1557–1905) 20 p.
- Francia rekvirálások Szentmiklóson 1809-ben. 4 p.
- Kékesi Mihály, Szentmiklós chyrurgusa. 4 p.
- Zádori Mihály plébános kuruc-kori közvetítói szerepvállalása. 8 p.
- Szentmiklós mezőváros polgármestereiről. (1653–1767) 4 p.
- Néhány adat a (fertő)szentmiklói tüzesetek, tűz elleni védekezés és a szervezett tűzoltóság krónikájából. (1897–1942) 14 p.
- Végrendeletek, hagyatéki leltárak, házassági szerződések. (1655–1916) 29 p.
- Közösségi panaszlevelek Szentmiklósról és szerdahelyről (1763–1800) 18 p.
- Fertőszentmiklói iparosok, kereskedők listája. (1900–1945) 6 p.
- Adalék a muzsaji vízimalom birtoklástörténetéhez. (1657 k.) 6 p.
- Görög kereskedők Kapuváron (1720–1764) 6 p.
- Külterületi földrajzi nevek (Fertő)szentmiklósról. (1324–1945) 18 p.
- (Fertő)szentmiklói házszámozásról, utcanevekről. (1597–1941)